

Sygn. akt V ACa 833/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Renata Artska
Sędziowie:	SA Teresa Sobolewska SA Artur Lesiak (spr.)
Protokolant:	stażysta Aleksandra Ćwiek

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2013 r. w Gdańsku na rozprawie
sprawy z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości (...) w B.
przeciwko K. G. i B. G.

o ustalenie

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku

z dnia 19 czerwca 2012 r. sygn. akt I C 112/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od powódki solidarnie na rzecz pozwanych kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt V ACa 833/12

UZASADNIENIE

Powódka Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości położonej przy ul. (...) w B. domagała się ustalenia, iż wszystkim współwłaścicielom budynku przy ul. (...) w B. przysługuje własność wewnętrznych sieci: sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz sieci centralnego ogrzewania, znajdującej się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym B 1 przy ul. (...) w B..

Pozwani K. G. i B. G. w odpowiedzi na pozew wnieśli o oddalenie powództwa podnosząc, iż w umowach dotyczących ustanowienia odrębnej własności lokali i sprzedaży kolejnych lokali mieszkalnych zapisano, iż zewnętrzna

wewnątrzbudynkowa sieć doprowadzająca energię ciepłą na potrzeby ogrzewania całego budynku i poszczególnych lokali oraz ciepłej wody użytkowej, wchodzi w skład prowadzonych przez pozwanych przedsiębiorstwa.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Słupsku oddalił powództwo oraz zasądził od powoda solidarnie na rzecz pozwanych kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawą tego rozstrzygnięcia były następujące ustalenie i rozważania Sądu I instancji:

Pozwani B. i K. małżonkowie G. będąc właścicielami na prawach wspólności ustawowej nieruchomości zabudowanej wielorodzinnym budynkiem mieszkalnym położonej w B. przy ul. (...) na podstawie umów sporządzonej w formie aktu notarialnego ustanowili odrębną własność lokali i sprzedali lokale mieszkalne w tym budynku.

W umowach zapisano, iż K. G. prowadząc działalność gospodarczą pod firmą Biuro (...) wybudowała wchodząca w skład tego przedsiębiorstwa zewnętrzną i wewnątrzbudynkową sieć do doprowadzenia energii cieplnej na potrzeby ogrzewania całego budynku i poszczególnych lokali oraz ciepłej wody użytkowej oraz że korzystanie z tej sieci przez właścicieli poszczególnych lokali będzie odpłatne na warunkach wynikających z odrębnie zawartych umów.

W zawartych umowach sprzedaży lokali mieszkalnych nabywcy oświadczyli, że wyrażają zgodę na dostawę energii cieplnej na potrzeby ogrzewania całego budynku i ciepłej wody użytkowej przez K. G. oraz zgodę na bezpłatne udostępnienie przedstawicielom przedsiębiorstwa (...) do wybudowanej przez nią infrastruktury celem jej eksploatacji, konserwacji, remontów, rozbudowy i modernizacji oraz wymiany. Nadto nabywcy oświadczyli, że znana jest treść art. 49 ustawy kodeks cywilny.

W budynku tym znajduje się w odrębnym pomieszczeniu kotłownia, która produkuje energię ciepłą na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej na potrzeby budynków Nr (...) położonych w B..

W dniu 29.06.2010r. pozwani B. G. i K. G. ustanowili na swoją rzecz odrębną własność lokalu o innym przeznaczeniu oznaczonym nr 1 stanowiącym kotłownię a położonym w budynku przy ul. (...) w B..

Część właścicieli lokali mieszkalnych położonych w budynku przy ul. (...) w B. nie podpisała umowy na dostaw ciepła na potrzeby co. i cw.u z K. G. z uwagi na niejasne stawki zastrzeżony w umowie oraz 24 miesięczny okres wypowiedzenia. Od tego czasu istnieje spór pomiędzy właścicielami lokali w powodowej wspólnotcie a pozwanymi w tej sprawie. W dniu 2.03.2011lr. pozwana K. G. odcięła odpływ ciepła z wewnętrznej kotłowni na potrzeby co. i c.w.u. do mieszkań których właściciele nie podpisali z nią umowy na dostawę energii cieplnej.

Obecnie część właścicieli lokali mieszkalnych położonych w budynku przy ul. (...) korzysta z co. i c.w.u z energii cieplnej produkowanej przez kotłownię znajdująca się wewnątrz tego budynku, a część właścicieli lokali tegoż budynku korzysta z ogrzewania elektrycznego.

Sąd Okręgowy zważył, że powództwo jako bezzasadne należało oddalić.

W ocenie Sądu w utrzymującej się konfliktowej sytuacji powodowa Wspólnota posiada interes prawny w wytoczeniu powyższego powództwa, w celu jednoznacznego przesądzenia kto jest właścicielem zewnętrznej i wewnętrznej instalacji do produkcji i doprowadzania ciepła na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej z przeznaczeniem na potrzeby poszczególnych lokali i całego budynku.

W ocenie Sądu nie istnieje natomiast interes prawny w wytoczeniu przez powodową Wspólnotę powództwa o ustalenie kto jest właścicielem sieci wodociągowo - kanalizacyjnej istniejącej w tym budynku, pozwani bowiem nigdy nie przypisywali sobie prawa do tej sieci i nie twierdzili, że wchodzi ona w skład ich przedsiębiorstwa. W tym też zakresie Sąd powództwo oddalił z powodu braku wykazania przez stronę powodową istnienia interesu prawnego.

Sąd Okręgowy uznał zatem, że w istocie spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia czyją własność stanowi istniejąca w budynku przy ul. (...) w B. instalacja służąca do doprowadzenia energii cieplnej na potrzeby centralnego

ogrzewania i produkcji ciepłej wody na potrzeby lokali znajdujących się w tym budynku jak i całego budynku. Powodowa wspólnota twierdzi, że instalacja ta stanowi własność poszczególnych właścicieli lokali znajdujących się w tym budynku, natomiast pozwani powołując się na umowy wyodrębnienia lokali i sprzedaży wskazuje, że instalacja ta wraz z kotłownią znajdującą się wewnątrz budynku należy do Biura (...).

W ocenie Sądu, mając na uwadze jednoznaczne zapisy w kolejnych umowach sporządzonych w formie aktów notarialnych, a dotyczących wyodrębnienia i sprzedaży przez pozwanych kolejnych lokali położonych w budynku przy ul. (...) w B., nie może budzić wątpliwości fakt, iż zewnętrzna (kotłownia znajdująca się w tym budynku w odrębnym pomieszczeniu) jak również wewnątrzbudynkowa sieć doprowadzająca energię cieplną na potrzeby ogrzewania całego budynku i poszczególnych lokali oraz ciepłej wody użytkowej wchodzi w skład przedsiębiorstwa - Biura (...) - K. G.. Bowiern zarówno w pierwszej jak i w kolejnych umowach nabywcy lokali godzili się z tym, iż sieć do produkcji ciepła na potrzeby co. i c.w.u. znajdująca się w tym budynku wchodzi w skład przedsiębiorstwa, której właścicielami są pozwani. A taki stan oznacza, że ta sieć z mocy art. 49 § 1 kodeksu cywilnego została wyłączona z części składowych nieruchomości położonej w B. przy ul. (...) i weszła w skład przedsiębiorstwa prowadzonego przez K. G.. Sąd podkreślił, że poszczególni nabywcy kolejnych wyodrębnionych lokali byli informowani o treści art. 49 § 1 kodeksu cywilnego jak również o tym, że z zapłatą za co. i c.w.u. będą rozliczali się z dostawcą energii cieplnej tj. K. G. jako osobę prowadzącą Biuro (...). Brak jest podstaw- co sugeruje powodowa Wspólnota- aby te zapisy zawarte w aktach notarialnych stanowiące element umów o ustanowienie odrębnej własności lokali i sprzedaży uznać za nieważne. Strona powodowa w toku procesu nie wykazała aby kwestionowane przez nią zapisy zawarte w aktach notarialnych były dotknięte nieważnością. Przepis art. 49 § 1 kpc stanowi wprost, że urządzenia służące do doprowadzenia lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne podobne, nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzi w skład przedsiębiorstwa. W budynku położonym przy ul. (...) w B. w odrębnym pomieszczeniu stanowiącym własność pozwanych znajduje się lokalna kotłownia, która produkuje energię cieplną na potrzeby co. i c.w.u. lokali położonych w tym budynku jak i lokali sąsiednich. To też właściciele tej kotłowni mieli prawo zastrzec w umowach zawieranych z kolejnymi właścicielami, że cała sieć wraz z kotłownią służącą do produkcji i do doprowadzenia ciepła na potrzeby co. i c.w.u. stanowi ich własność. Wobec takiego zastrzeżenia sieć ta nie należy do części składowych nieruchomości zabudowanej budynkiem nr (...) położonym w B. przy ul. (...).

W tym stanie rzecz Sąd oddalił również powództwo w zakresie ustalenia, iż właściciele lokali nieruchomości położonej w B. przy ul. (...) są właścicielami zewnętrznej i wewnętrznej instalacji produkującej i doprowadzającej ciepło na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej do lokali położonych w tym budynku i do całego budynku.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc i § 6 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...).

Powódka wniosła apelację od powyższego wyroku zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o uwzględnienie powództwo ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi powódka zarzuciła:

I. nie rozpoznanie istoty sprawy - art. 378 § 2 k.p.c. w związku z art. 368 k.p.c.,

II. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na całkowitym pominięciu dowodu z pisma (...) Sp. z o. o. z dnia 27.05.2011 r., (załączonego do pisma procesowego powódki z dnia 14.11.2011 r.- w aktach sprawy), oświadczeń pozwanych zawartych na str. 3 odpowiedzi na pozew z dnia 11.08.2011 r., dowodu z opinii biegłego z zakresu energetyki cieplnej na okoliczność ustalenia punktu rozgraniczenia sieci, oraz dowodu z przesłuchania strony powodowej i przyjęcie, że pozwani nigdy nie przypisywali sobie prawa do sieci i nie twierdzili, że wchodzi ona w skład ich przedsiębiorstwa, że powódka nie posiada interesu prawnego w wytoczenia niniejszego powództwa,

III. naruszenie prawa materialnego tj.:

- art. 189 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż powodowej Wspólnocie nie przysługuje interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie, iż wszystkim współwłaścicielom nieruchomości przysługuje własność wewnętrznych sieci wodociągowo-kanalizacyjnej oraz sieci centralnego ogrzewania znajdującej się w budynku podczas gdy, bez wykazania tytułu prawnego do wewnętrznej instalacji odbiorczej w budynku stanowiącej jego część wspólną niemożliwym jest ustalenie przez inne przedsiębiorstwo energetyczne warunków technicznych i zawarcie umowy przyłączeniowej,

- art. 49 § 1 k.c. w związku z art. 58 § 1 i 2 i 3 k.c. poprzez błędną wykładnię art. 49 § 1 k.c. i przyjęcie, że przepis ten umożliwia aby urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania CO. i C.W.U. będące częścią składową budynku stanowiły odrębną własność osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą jako deweloper sprzedający lokale w sytuacji gdy osoby te nie prowadzą przedsiębiorstwa energetycznego i w związku z tym nie zastosowanie art. 58 § 1 i 2 i 3 k.c. jako podstawy do stwierdzenia nieważności części czynności cywilnoprawnych tj. umów sprzedaży lokali w zakresie pozostawienia własności w/w sieci w budynku własnością dewelopera zbywającego lokale.

Pozwani wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i rozważania w zakresie oceny materiału dowodowego oraz podstawy prawnej rozstrzygnięcia, przyjmując je za podstawę także własnego rozstrzygnięcia i odwołuje się do nich bez potrzeby ich powtarzania.

Chybiony jest zarzut, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy poprzez przyjęcie, że powodowej Wspólnocie nie przysługuje interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie, że wszystkim współwłaścicielom nieruchomości przysługuje własność wewnętrznych sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Wbrew twierdzeniom skarżącej, pozwani nie twierdzili, że wewnętrzna sieć wodociągowo-kanalizacyjna wchodzi w skład ich przedsiębiorstwa. Powyższe wynika jednoznacznie z treści odpowiedzi na pozew: „Pozwani nigdy nie twierdzili, że sieć wodno-kanalizacyjna jest ich własnością. Zapisów, że sieć ta jest częścią ich przedsiębiorstwa, nie ma też w aktach notarialnych” (k. 240). To stwierdzenie znajduje się właśnie na powołanej w apelacji stronie 3 odpowiedzi na pozew. Powyższe stanowisko potwierdzili także w piśmie procesowym z dnia 7 stycznia 2012 r. (k. 273). W treści powołanego w apelacji pisma (...) Sp. z o. o. z dnia 27.05.2011 r. (k. 264) brak także jakiegokolwiek odniesienia do sieci wodno-kanalizacyjnej. Pismo to odnosi się wyłącznie do sieci ciepłowniczej. Także treść przesłuchania strony powodowej nie daje podstaw do formułowania odmiennego wniosku. Przesłuchana w charakterze strony Przewodnicząca Zarządu Wspólnoty B. K. w ogóle nie odnosiła się do kwestii dotyczących sieci wodno-kanalizacyjnej, a jedynie do kwestii wewnętrznej sieci centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Zbędne w sprawie byłoby przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego z zakresu ciepłownictwa na okoliczność przebiegu granicy pomiędzy siecią wewnętrzną a przyłączem w budynku przy ul. (...). Okoliczność ta bowiem nie ma istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.). Spór między stronami dotyczył kwestii własności sieci wewnątrzbudynkowej, nie było zaś sporne jakie są granice tej sieci. W świetle powyższego także zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie mógł być uznany za trafny.

Odnosząc się do kwestii wewnętrznej sieci centralnego ogrzewania należy stwierdzić, że wbrew zarzutom podniesionym w apelacji Sąd pierwszej instancji przyjął, iż powodce przysługuje interes prawny w wytoczeniu powództwa. Jednocześnie jednak Sąd Okręgowy uznał – a Sąd Apelacyjny ocenę tę podziela – że powódka nie wykazała, aby współwłasność tej sieci przysługiwała wszystkim współwłaścicielom budynku. Stanowisko Sądu I instancji, że własność wewnętrznej sieci centralnego ogrzewania nie przysługuje wszystkim współwłaścicielom budynku, lecz wchodzi w skład przedsiębiorstwa należącego do pozwanej oparte jest nie tylko na treści aktów notarialnych, ale przede wszystkim znajduje oparcie w treści art. 49 § 1 k.c., który został prawidłowo zastosowany w niniejszej sprawie.

Wprawdzie istotnie Sąd I instancji nie dokonał pogłębionej analizy treści tego przepisu, jednakże nie stanowi to o braku rozpoznania istoty sprawy. Należy też zważyć, że w świetle art. 386 § 4 k.p.c. w wypadku nierozpoznania istoty sprawy uchylenie wyroku ma charakter fakultatywny i sąd drugiej instancji może orzec merytorycznie w razie nierozpoznania istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji.

W świetle regulacji przewidzianej w art. 49 § 1 k.c. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzi w skład przedsiębiorstwa. Wejście w skład przedsiębiorstwa prowadzi do wyłączenia tych urządzeń spod działania zasady superficies solo cedit, wyrażonej w art. 48 i 191 k.c. Wyłączenie tej zasady oznacza, że własność tych urządzeń nie jest pochłaniana przez własność nieruchomości i urządzenia takie stanowią rzeczy ruchome. Prawidłowa wykładnia art. 49 k.c. prowadzi do wniosku, że urządzenia określone w tym przepisie z chwilą, gdy przez fizyczne połączenie z siecią przestają być częścią składową nieruchomości, zachowują status samoistnych rzeczy ruchomych, mogących być przedmiotem odrębnej własności i odrębnego obrotu (tak Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia z dnia 22 stycznia 2010 r., V CSK 195/09 oraz z dnia 22 stycznia 2010 r., V CSK 206/09). Jak trafnie wyjaśnił Sąd Najwyższy, świadczy o tym sformułowanie art. 49 § 2 k.c. – „osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń, o których mowa w § 1, i jest ich właścicielem” - oraz art. 3053 § 1 k.c. – „nabywcę urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c.”. W rezultacie należy więc powtórzyć za Sądem Najwyższym, że zdarzeniem prawnym, którego skutkiem jest nabycie własności urządzeń określonych w art. 49 § 1 k.c., jest sfinansowanie kosztów ich budowy (por wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 26/11 oraz z dnia 13 kwietnia 2011 r., V CSK 309/10). Wykładnia ta znajduje potwierdzenie w uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej art. 49 k.c., według którego jeżeli koszt budowy urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. poniósł przedsiębiorca, „z chwilą ich przyłączenia do sieci przestają być częścią składową nieruchomości i stają się składnikiem przedsiębiorstwa, a z uwagi na ich sfinansowanie przez przedsiębiorcę stają się ex lege jego własnością” (por. Sejm VI kadencji, druk nr 81).

Wypada zauważyć, że z treści aktów notarialnych wynika, iż wewnątrzbudynkowa sieć do doprowadzania energii cieplnej została wybudowana przez K. G. i wchodzi w skład prowadzonego przez nią przedsiębiorstwa. Okoliczność, że K. G. wybudowała na swój koszt przedmiotową sieć nie była przy tym kwestionowana przez stronę powodową. Nabywcy poszczególnych lokali mieszkalnych nie nabyli zatem, jednocześnie w udzialem we współwłasności nieruchomości wspólnej, także praw do ruchomości w postaci sieci wewnątrzbudynkowej dostarczającego energię ciepłą. Należy przy tym zaznaczyć, że w punktu widzenia prawidłowości rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie nie ma istotnego znaczenia to, czy sieć stanowi wyłączną własność K. G., czy też objęta jest wspólnością majątkową. Istotne jest bowiem to, że nie stanowi przedmiotu współwłasności współwłaścicieli budynku przy ul. (...) w B.. Z tego też względu niezbędne było uregulowanie kwestii udostępnienia sieci przedstawicielom K. G. celem jej eksploatacji, konserwacji, remontów, rozbudowy i modernizacji oraz wymiany. Gdyby sieć stanowiła część składową nieruchomości, to taki zapis byłby zbędny.

Błędny jest pogląd powódki, że art. 49 § 1 k.c. nie może mieć zastosowania do deweloperów i biur rachunkowych. Powyższy przepis posługuje się pojęciem przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym, czyli chodzi w nim o przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ k.c. Właścicielem zaś takiego przedsiębiorstwa może być każdy podmiot prawa, a więc także i osoba fizyczna. Istotna jest przy tym faktyczna działalność prowadzona przez danego przedsiębiorcę, nawet gdy nie dopełnił on obowiązku zgłoszenia jej w rejestrze lub ewidencji. Jeżeli zatem przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą w zakresie budowy domów czy nawet biura rachunkowego, jednocześnie prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji i sprzedaży energii cieplnej, to składniki majątkowe służące do wykonywania tej działalności stanowią wchodzi w skład jego przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym. Hipoteza normy prawnej wyrażonej w art. 49 § 1 k.c. odnosi się bowiem do każdego podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo zajmujące się doprowadzeniem energii cieplnej, a nie tylko przedsiębiorstwa energetycznego posiadającego koncesję wymaganą przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Ograniczenie zakresu zastosowania tego przepisu wyłącznie do tych przedsiębiorców, którzy posiadają koncesję, nie wynika ani z wykładni literalnej art. 49 k.c., ani z jego wykładni funkcjonalnej. Celem tego unormowania jest bowiem uregulowanie stosunków własnościowych dotyczących urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania

płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz innych urządzeń podobnych (por. uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, Sejm VI kadencji, druk sejmowy nr 81 z dnia 6 listopada 2007 r.). Z tego punktu widzenia nie ma znaczenia, czy dany przedsiębiorca posiada koncesję, czy też przepisy Prawa energetycznego nie wymagają od niego uzyskania tej koncesji. Za stanowiskiem strony powodowej nie przemawia także obawa przed możliwością narzucania przez przedsiębiorcę energetycznego nieposiadającego koncesji nadmiernie wygórowanych cen. W takim bowiem wypadku ochrony należy poszukiwać na gruncie przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

W świetle przedstawionych rozważań nie może odnieść zamierzonego skutku zarzut naruszenia art. 58 k.c. Zawarcie w aktach notarialnych zapisu, że wewnątrzbudynkowa sieć doprowadzająca energię ciepłą została wybudowana przez K. G. i wchodzi w skład jej przedsiębiorstwa, znajduje bowiem oparcie w treści art. 49 k.c., a tym samym brak podstaw do stwierdzenia częściowej nieważności czynności prawnych sprzedaży lokali w zakresie pozostawienia deweloperowi zbywającemu lokale własności tej sieci.

W tym stanie rzeczy nie podzielając wskazanych wyżej zarzutów apelacji ani argumentacji zgłoszonej na jej poparcie, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).